

være Folk, der, om jeg saa maa sige, ere selvstrebne til Posten, derved, at de rage høit op fremfor alle andre Mænd af samme Fag her i Landet. Det almindelige Tilfælde maa være, at man i det Hele taget ikke kan oversee Forholdet tilstrækkeligt til at kunne sælde en fuldkommen paalidelig Dom over, hvem der bedst vil kunne beklæde Posten. Deraf følger imidlertid ikke, at jo enkelte Mænd, som staae sammen, kunne have den Mening, at Denne eller Hiin maatte være den Bedste dertil, idet han nemlig kan være den, der indensfor den Kreds, de nærmest kunne overskue, er den bedst Qualificerede, hvortil ogsaa kan komme, at andre Hensyn kunne gjøre sig gjældende, der ere særlig anbefalende for den Ene eller den Anden, saa at man uden at træde Samvittigheden for nær kan indstille en saadan Mand til Posten, uden at man dog kan sige at have saadanne virkelig objective Data liggende for sig, hvorpaa en saadan Indstilling burde bygges. Da nu disse Poster ved Universitetet ere af saa stor Vigtighed i og for sig, og da der er saa faa af de Stillinger, som Talen er om, at en mere heldig Besættelse i et vist Antal Tilfælde ikke vil kunne høde paa en anden mindre heldig, saa synes det mig at være klart, at den rette Maade at gaae frem paa, er at indbyde dem, som attraae saadanne Poster, til en Concurrence. De Herrer ville vist ogsaa villigt indrømme, at denne Fremgangsmaade ligger i hele vort Statsliv, naar jeg undtager saadanne ganske enkelte Stillinger, som beroe paa personlig Tillid; men ellers i vort øvrige Statsliv er den første Grundsaetning den, at naar Poster blive ledige, indbydes de, der attraae disse Poster og ansee sig for tilstrækkelig dygtige til at beklæde dem, til at melde sig. Dernæst er der det for Universitetet Særlige, at man, naar flere melde sig til en saadan Post, etablerer en Concurrence, det vil sige, man giver de forskjellige Ansøgere Leilighed til at vise, hvem af dem der er den Dygtigste til Posten, og dette kan meget lettere skee for Universitetspladsernes, end for

andre Embeders Bedkommende; thi i de fleste andre Embedsstillinger kan en egentlig Prøvelse af Embedsdygtigheden ikke stilles som en usædvanlig Betingelse, medens man for Universitetslærerne kan anstille en Prøve, hvorved Bedkommendes virkelige Dygtighed vil træde frem, og hvorved man ogsaa, naar man sørger for at sammensætte Bedømmelsescommissionen paa den rette Maade, kan vente, at ingen andre Hensyn kommer til at gjøre sig gjældende, end den vedkommende Persons Dplagthed og Dygtighed til den Stilling, han attraaer. Dette Punkt anseer jeg derfor for at være af den største Vigtighed for Universitetet, og i den Henseende har jeg Loven paa min Side, idet der er en Bestemmelse i Universitetets Fundats, som befaler en saadan Concurrence afholdt; men det skeer desuagtet ikke i det Omfang, som det burde. Det skeer i eet Facultet nogenlunde gjennemgaaende, i et andet Facultet undertiden, men i visse andre saagodtsom slet ikke; ja, jeg tør sige, at i de sidste 30 Aar er der hverken i det theologiske eller i det egentlig juridiske Facultet afholdt en eneste Concurrence. (Thurah: Jo, een i det theologiske Facultet.) Altsaa, jeg tager feil; der har været afholdt een Concurrence i det theologiske Facultet, men ikke i det juridiske, ligesom ogsaa Professorerne i Philosophi, Historie og Philologi — dog med Undtagelse af Professoren i nordisk Oldkyndighed —, ere ansatte uden Afholdelse af Concurrence. Naar vi dertil føie, at der under den forrige Kultusminister blev afholdt adskillige Concurrencer, naaget Universitetets Indstilling om, at ingen skulde finde Sted, saa vil man see, at de Tilfælde, hvor Universitetet selv foreslaaer Concurrence, indskrænke sig til et enkelt Facultet, hvor det i Almindelighed skeer, og til eet eller to andre, hvor det skeer i Ny og Næ. Dette viser, at Universitetet selv ikke er tilbøielig til at anerkjende det Princip, som nu den ærede Minister har erkjendt som det rette, og som saagodtsom ogsaa alle Talere her i aften ansee det for. Ved Siden af den væsentlige Betydning, som det har